

Posudek bakalářské práce

ETF UK

Student: Jan Lukáš

Obor: Religionistika

Oponent: Matěj Hájek

Jan Lukáš předložil k obhajobě bakalářskou práci s názvem „Víra a pověra v moravské lidové písni – Předkřesťanské, křesťanské a jiné motivy v písňových textech“. Po formální stránce je práce vedena pečlivě a splňuje bohatě kritéria tohoto stupně výzkumného počínu. Autor je dostatečně informován o zvoleném tématu a adekvátně pracuje s primárními i sekundárními prameny. Prospělo by ovšem, kdyby svá dílčí tvrzení a závěry uvedené v textu opřel hojněji o konkrétní referenční materiál v bibliografickém aparátu (pro příklad str. 13, 28-30, 39, 46-47, 48, aj.). Práce se nadále vyznačuje nadstandartní jazykovou a stylistickou úrovní. Netrpí četnými gramatickými přešlapy a místy zaujme nápaditým vyjádřením s odvahou k polemické a sarkastické nadsázce (str. 43, str. 50, aj.). Autor formuluje živě, četba je vtahující. Až na výjimky (str. 14: „moravské lidové kultury, ačkoli je hluboce křesťansky věřící, vysoký počet...“) se autor vystříhá i nesrozumitelných formulací.

K samotnému obsahu lze říci také především pozitiva. Téma je srozumitelně a jasně definováno (deskripce a komparace tematického obsahu textů lidových písní Moravy z perspektivy křesťanské věrouky). Téma je navíc relevantní v širším kontextu současného religionistického bádání. Zabývá se jak teologickou interpretací religiózních prvků běžného kulturního života („žité religiozity“), tak také navýsost aktuální reflexí ustavujících prvků naší národní identity. Základní teze o prolínání a synkrezí pohanských, křesťanských a mimokřesťanských motivů v moravské lidové tvorbě je v práci zkoumána na konkrétních textových celcích, které jsou patrně dostatečnou sondou. Při tomto metodickém postupu je ovšem vždy otázkou, zda výběr textového materiálu není příliš selektivní a zda představuje dostatečný reprezentativní vzorek pro zobecnitelné závěry. Těch se autor práce nebojí. Nešetří jimi ani tam, kde jeho badatelský záběr tak dalekosáhlé závěry patrně neumožňuje (např. komparativní závěry ohledně literární, anebo tradentské závislosti mezi orfeovskými motivy a legendami o sv. Davidovi – srov. str. 28 – 30.). Zároveň je třeba vyzdvihnout autorovu schopnost klást si nad textovým materiálem inteligentní kritické otázky, které vedou k zajímavým závěrům (str. 38, 39: „To, že se hlavní hrdinka...“, str. 48, str. 51: „Varování před brzkým utrnutím rozmarýnu...“, aj.). Dovolíme si ještě laskavě podotknout, že tato silná stránka se může v dalším akademickém růstu stát rovněž i slabinou. Schopnosti kritického analytického přístupu, které kolega Lukáš v předložené práci nadprůměrně prokazuje, mohou někdy nečekaně zastínit důležité významy zkoumané látky. V případě této práce například z našeho pohledu schází reflexe základního tématu, které se prolíná obsahovým syžetem bezmála všech citovaných písní. Je to téma touhy – po lásce, po životě navzdory smrti, po blízkosti, po čistotě, apod. Autorova perspektiva tuto existenciální „napřaženost“ netematizuje a věnuje pozornost jiným motivům. Není to metodicky vzato omyl, spíše opominutí.

Na základě uvedených postřehů navrhuji hodnocení: B